

VEREENIGING tot bevordering van de Geitenfokkerij in Zeeland.

Op uitnodiging van de heren C. Zwagerman te Middelburg en J.A. Lijppens te Zuiddorpe, vergaderden op 23 October 1909 te Vlissingen de afgevaardigden van 6 in Zeeland bestaande geitenfokverenigingen, ter oprichting van een Provinciale Vereniging ter bevordering van de geitenfokkerij.

De heer J.A. Lijppens was door omstandigheden plotseling verhinderd ter vergadering te komen.

De heer Zwagerman, die de vergadering leidde, lichtte het doel der samenkomst als volgt toe:

De opbrengsten van onzen grond en van ons vee worden eerst dan zo groot mogelijk, als we niet maar alles aan de natuur overlaten, maar ons verstand en onze werkkraft aanwenden om die grond en dat vee voor achteruitgang te behoeden, zo mogelijk te verbeteren. Het toepassen van die grondstelling is oorzaak geweest van grote vooruitgang in haast elk onderdeel van het landbouwbedrijf. Dit in aanmerking nemende, moet het zeker betreurd worden, dat tot voor enkele jaren aan de verbetering van één onzer nuttigste huisdieren, de geit, of „*de koe van de arbeider*”, niets of nagenoeg niets gedaan werd. Bij de geitenfokkerij liet men alles maar aan de natuur over. Overleg en moeite om het geitenras te verbeteren waren verre te zoeken. De te verwachten gevolgen bleven dan ook niet uit. Door het gebruik van veelal minderwaardige bokken, door het veelvuldig bedrijven van familieteelt, ondoelmatige voeding en stalling ging het oorspronkelijke geitenras meer en meer achteruit.

Toch moet zeer zeker de geit, die hoofdzakelijk gehouden wordt door kleine boeren en landarbeiders, geacht worden tot één van de nuttigste huisdieren te behoren. Het dagelijks kunnen beschikken over een zekere hoeveelheid niet te dure verse melk, is voor dergelijke gezinnen van niet licht te overschatten waarde. De voeding der jonge kinderen vooral wordt er belangrijk door verbeterd, bij ziekte is de melk der geit dikwijls het eenig te verkrijgen versterkende middel, terwijl in gewone gevallen deze melk in staat stelt de dikwijls maar schrale voeding in arbeidersgezinnen belangrijk te verbeteren. Het is sprekers overtuiging, dat de verbetering van het geitenras en de bevordering van de geitenhouderij onder de landarbeiders alle aandacht verdient, omdat de volksgezondheid op het platte land hiervan in sterke mate de goede gevolgen zal ondervinden.

De kleine boer en de landarbeider zijn in staat op niet te dure wijze goede melkgeiten te houden.

Waar in het buitenland, als in Zwitserland, Duitsland en België reeds sedert meerdere jaren krachtig aan de verbetering van het geitenras is gewerkt, is het hoogst verblijdend dat ook ons land ten slotte dat voorbeeld is gaan volgen. Zowel door de regering als door de geitenhouders wordt de zaak krachtig aangevat.

Ook in Zeeland is sedert het voorjaar van 1908 deze zaak ter hand genomen, door de oprichting van de „*Eerste Zeeuwsche Geitenfokvereniging*” te Waarde. Verblijdend is het zeker, dat thans reeds 7 zodanige verenigingen in deze provincie bestaan, die allen in het bezit zijn van één of meer Zaanenbokken, terwijl door verschillende verenigingen ook reeds geheel of gedeeltelijk raszuivere Zaanengeiten werden ingevoerd. Spreker brengt dank aan de regering voor de steun, dien al deze verenigingen in den vorm van subsidie van haar mochten ontvangen.

Om enig denkbeeld te geven van de belangrijkheid van de geitenhouderij in onze provincie nu reeds en de mogelijkheid tot uitbreiding te illustreren, geeft spreker de volgende cijfers:

GEMEENTEN.	Aantal zielen- bevolking. ±	Aantal arbeiders- gezinnen. ±	Aantal geiten- houders. ±	Aantal melk- geiten. ±
Koudekerke	2757	300	190	380
Nieuw- en St.-Joosland.	1053	142	31	46
Grijpskerke.	840	80	90	200
Zuiddorpe	1097	123	42	42
Stoppeldijk.	1600	173	58	42
Waarde	800	100	40	50
Noordgouwe	800	80	40	52
Te zamen	8947	998	491	812

Waar op 998 arbeidersgezinnen 491 geitenhouders geteld worden en hieronder ook verschillende boeren en burgers vallen mag men wel zeggen, dat ongeveer de kleinste helft van onze arbeiders geitenhouders zijn.

Spreker meent, dat, om het nut van de geit in Zeeland zoveel mogelijk te vergroten, nodig is:

- 1) Het verbeteren van bouw, gezondheid en opbrengst der tegenwoordige geiten;
- 2) Het bevorderen van het nog meer algemeen worden der geitenhouderij;
- 3) Het verbeteren van voeding, verpleging en stalling.

Om deze doeleinden zo volledig en vlug mogelijk te bereiken, achtten de heer Lijppens en hij de oprichting van een provinciale vereniging ter bevordering van de geitenfokkerij, v.n.l. opgebouwd uit de bestaande geitenfokverenigingen, wenselijk. Die bond zou moeten werken niet alleen voor de belangen van de aangesloten verenigingen, maar voor die der geitenfokkerij over de gehele provincie. Spreker is er van overtuigd, dat, als de bond er in mocht slagen jaarlijks enige subsidie van rijk en provincie te ontvangen, ze veel in het belang der geitenfokkerij zal kunnen doen, wat de krachten der afzonderlijke verenigingen te boven zou gaan.

Spreker noemt ten slotte nog de volgende zaken, waarmede de vereniging zich bezig kan houden:

- 1) Het bevorderen van den invoer van Zaanenbokken en -geiten, o.a. door het geven van invoer-premies;
- 2) Het bevorderen van het zo lang mogelijk gebruik maken van goede bokken en het voorkomen van familieteelt, door omwisseling van bokken in de hand te werken;
- 3) Het oprichten van fokstations, v.n.l. voor opfok van goede bokjes, om die later in de provincie te stationeren;
- 4) Het geldelijk steunen van geitentoonstellingen;
- 5) Het bevorderen van de oprichting van geitenfokverenigingen, o.a. door publicaties in de couranten en het doen houden van lezingen;
- 6) Het bevorderen van het invoeren van stamboeken, melklijsten en sprongregisters;
- 7) Het af en toe verspreiden onder de leden van eenvoudige berichtjes over voeding en verpleging der geiten, enz.

Alle vertegenwoordigers der verenigingen deelden vervolgens mee, dat aansluiting hunner vereniging bij de provinciale verwacht kan worden. In dat geval zullen 7 verenigingen met pl.m. 330 leden, die pl.m. 500 geiten houden, zijn aangesloten. Zo spoedig mogelijk zullen voor de provinciale vereniging de bestuursleden worden aangewezen.

Het door de heren Lijppens en Zwagerman ontworpen reglement wordt na enkele kleine wijzigingen goedgekeurd.

Beide heren worden gemachtigd de stukken voor het aanvragen van subsidie aan Regering en Provinciale Staten te ontwerpen.

Besloten wordt te trachten zoveel mogelijk donateurs te werven, om daardoor meer sympathie voor het werk der vereniging op te wekken. De bijdrage der donateurs bedraagt minstens *f* 1 per jaar.

Nog komt ter sprake, dat zo weinig landbouwers werkelijk de zaak der geitenverbetering goed gezind zijn. Velen van hen spreken daarover met minachting en werken de zaak eer tegen dan mee. De aanwezigen zijn het er allen over eens, dat verandering hierin zeer gewenst is en tevens dat met medewerking van alle leden der vereniging het op den duur wel zal gelukken, hierin arbeiders en boeren meer samen te doen gaan.

Allen, die een geitenfokvereniging willen oprichten, die lid of donateur der provinciale vereniging wenschen te worden, kunnen zich wenden tot één der heren J. A. Lijppens te Zuiddorpe of C. Zwagerman te Middelburg.